

Pelto-Mattilan tilan toiminta

Pelto-Mattilan tila on päätuotantosuunnaltaan lypsykarjatila eli tilan päätuotantosuunta on maidontuotanto. Tilalla on myös kasvinviljelyä sekä pienimuotoista metsätaloutta. Tilalla peltoa viljelyksessä vuokramaiden kanssa on tällä hetkellä 180 ha.

Tilalla on käytössä vanha 1900-luvulla rakennettu ja 1990-luvulla laajennettu 34 paikkainen parsinavetta. Parsinavetta tarkoittaa sitä, että lehmät ovat päästä kiinni parsissa. Eli jokaisella lehmällä on oma paikka, jossa on kiinni. Pihatto tarkoittaa sitä, että eläin pääsee liikkumaan siellä vapaasti koko ajan. Lisäksi nuoremmille eläimille löytyy hiehofasvatamotilat erikseen sekä umpilehmille oma rakennus umpihalli. Näin ollen parsinavetassa ei ole kuin lypsävät lehmät ja pienet vasikat. Navetasta löytyy DeLavalin koneellinen lannanpoisto, avant pienkuormaaja, kiskoilla kulkeva väkirehurobotti ja DeLavalin putkilypsy, jossa kuusi lypsy-yksikköä. Ruokintapöytä keskellä. Vasikkakarsinat löytyvät navetasta, olki tai turve kuivitus sekä ryhmä, että yksilökarsinoissa. Syntyneet vasikat pidetään sisällä navetassa noin 6kk asti, jonka jälkeen ne siirretään hiehofasvatamon puolelle. Tilalle syntyvät sonnivasikat ilmoitetaan välitykseen. Koko navetassa on koneellinen lannanpoisto. Hiehofasvatamo on jaoteltu kahteen osaan. Toisella puolella on siemennysikäiset ja toisella puolella pienemmät hiehot. Tiineet hiehot ja umpilehmät siirretään navetasta ja hiehofasvatamosta umpilehmähalliin. Umpilehmähallissa ja hiehofasvatamossa on kestokuivitus oljella makuualueella sekä lantakäytävät, jotka putsataan pari kertaa viikossa. Lehmät poikivat Umpihallissa poikimaosastolla vapaana, josta ne siirretään poikimisen jälkeen navettaan lypsylle. Vasikka tuodaan silloin sisälle vasikka karsinaan, jossa varmistetaan että se saa sen ensimmäinen elintärkeän ternimaidon.

Eläimet ulkoilevat ympäri vuoden hieman säästä riippuen. Kaikki muut paitsi pikkuvasikat laiduntavat koko kesän siitä, kun laitumilla on syömistä pitkälle syksyyn. Meillä käytetään lypsylehmillä rotaatiolaidunnusta näin ollen pystytään ottamaan hyvin huomioon eläinten ja ympäristön tarpeet sekä ottaa muuttuvat olosuhteet huomioon. Rotaatiolaidunnus tarkoittaa sitä, että lehmille valitut laitumet lohkotaan pienemmiksi lohkoiksi ja lohkoja vaihdetaan usein. Meillä parhaillaan joka laidunnuskerta lypsyn jälkeen lehmät menevät eri laidun lohkolle, kun missä ovat juuri olleet ennen lypsä. Tällä tavoin sekä eläimet syövät laidunta tarkemmin sekä laitumelle jää lepoaikaa lehmien laidunnuksen jälkeen. Tarvittaessa teemme myös puhdistusniitot, jolloin kaikki vanhakin korsirehu niitetään tasaiseksi. Kuivilla kelillä, jos laidun ei ole kasvanut tarpeeksi saavat lehmät lisäruokinnaksi rehupaaleja ulos.

Meillä kaikki eläimet opetetaan laiduntamiseen, joka on niille luontaista.

Talvella lehmät ulkoilevat säiden niin salliessa laitumien hangilla.

Pelto-Mattilan tilalla tuotetaan E-luokan maitoa Valiolle. Tilan tärkeitä periaatteita on eläinten kestävyys ja hyvinvointi sekä maidontuotanto mahdollisimman alhaisten tuotantokustannuksien mukaisesti.

Tilalla viljoista tuotetaan itse kauraa, vehnää, ohraa ja härkäpapua. Tilan eläimet saavat siis viljat ja osan valkuaisrehusta kotoisista rehuista. Lisävalkuaisena käytetään rypsiä. Tämä vaikuttaa meidän pieniin rehun ostokustannuksiin. Lisäksi tilalla on ollut hyvät säilörehut, joiden ravintoarvojen takia väkirehujen käyttö on vähäisempää. Osa tilan viljoista menee myös myyntiin.

Pelto-Mattilan tila on ollut koko ajan aktiivisessa toiminnassa ja naapureiden kanssa kaikki on sujunut paremmin kuin hyvin. Naapurit enemmänkin kannustavat tilan jatkamiseen ja eläinten ja ihmisten hyvinvointiin. Lisäksi naapuritilojen kanssa tehdään tiiviisti yhteistyötä.

Tuleva suunnitelma parsinavetasta 1 robotin navetaksi.

Tilan nykyiset tilat ovat ongelmalliset ja siellä on kokoajan olemassa työturvallisuus riskejä. Nykyinen navetta on matala ja ahdas, parret käyvät pieniksi nykyisille lehmille. Jalostuksellisesti lehmiä ollaan viety robottinavettaan sopivaan suuntaa jo pidemmän aikaa, mutta nykylehvät ovat isompia, kuin ennen on ollut. Tulevaisuudessa parsinavetat tullaan jossain kohtaan kieltämään, joten uusien tilojen rakentaminen tulee joka tapauksessa jossain vaiheessa eteen. Olemme suunnitelleet tämän vuoksi uutta navettaa.

Uusi navetta pitää sisällään lypsävien puolen, tarkkailu puolen, sairas ja poikimakarsinat sekä imettäjälehmälle tilat. Eli uuteen navettaan ei tule kuin lypsäviä lehmiä ja kestokuivike pohjalle toiseen päähän uutta navettaa poikimatilat sekä imettäjälehmä vasikoiden kanssa. Olemme päätyneet suunnitteluissa siihen, että tulevassa navetassa tulisi meillä käyttöön vierihoito. Vasikoiden vierihoito tarkoittaa sitä, että vasikka saa viettää lehmän kanssa pidempään, kuin perinteisessä maidontuotannossa yleensä. On todettu, että vierihoidolla vasikat saavat paremman kasvun ja samoin vieroituksen stressi vähenee kun lehmät voivat toteuttaa niiden luontaisia käyttäytymistä. Vierihoidon on myös nähty selkeästi kuluttajien silmissä olevan luonnollisempi tapa tuottaa maitoa. Vierihoidon toteuttaminen vaatii tiloilta kuitenkin suunnittelua ja olosuhteiden huomioimista. Se voi myös lisätä työmäärää. Olemme silti arvioinut sen olevan yksi tulevaisuuden askeleista lisätä lehmiemme hyvinvointi. Joten haluamme lähteä siihen, kun pystymme ottamaan sen heti suunnittelusta asti mukaan.

Umpihalliin meillä jää edelleen umpilehmät. Eli umpilehmät asuvat jatkossakin meillä Kestokuivikepohjaisessa umpihallissa. Sekä hiehot jäävät hiehofalliin. Vanhasta parsinavetasta on tarkoitus remontoida paremmat tilat pikkuhiehoille sekä välitykseen lähteville sonnivasikoille. Nämäkin tulisivat toimimaan jatkossa kestokuivikepohjalla. Eläinten siirtely tulee siis olemaan keskiössä jatkossa joten siksi tulevan navetan sijoittaminen tilakeskuksessa on tärkeää, jotta eläinten siirtely on eläimille että yrittäjille turvallista ja hyvinvoinnin kannalta mahdollisimman stressitöntä.

Tulevaisuudessa lypsyn uudessa navetassa hoitaa lypsyrobotti. Näin ollen lehmät saavat liikkua pihatossa vapaasti ympäri vuoden ja käydä lypsällä omien tarpeidensa mukaisesti. Se on lehmille luontaisempaa ja eri tuotosvaiheen mukaisesti eläimien hyvinvointia nostattava tekijä ehdottomasti. Tulevaisuudessa lehmät saavat poikia rauhassa ja hoitaa vasikkansa hyvin. Parin päivän jälkeen vasikka siirtyy imettäjä lehmän luokse ja emä pääsee lypsämään lehmien mukaan pihaton puolelle. Näin ollen vasikka saa edelleen lehmältä huomiota ja maitoa sekä ikäistänsä seuraa. Imettäjä lehmä näyttää vasikalle lehmän mallia ja useimmiten vasikat ovatkin nopeasti maistelemassa mallin mukaisesti myös rehua pöydän äärestä.

Tilalle on myös investoinnissa mietitty lannan separointi. Eli uudessa navetassa käytettäisiin lypsylehmien parsissa kuivikkeena separoitua kuivajaetta. Tämä tarkoittaa sitä, että uuden navetan lypsylehmien lietalanta mekaanisesti erotetaan kiintoaineeksi ja nesteeksi, jossa kiintoaine käytetään kuivikkeena eläinten parsiin. Tällä tavoin saadaan säästöjä kuivikekustannuksissa ja voidaan vähentää lietemäärää lietesäiliössä. Separoinnin on tutkittu vähentävän myös hajuhaittaa.

Tilalla tehdään jatkossakin konetyöt itsenäisesti. Virtsan ja uuden navetan myötä myös lietelannan levitys on ulkoistettu urakoitsijalle, mutta muuten kuivalannan levitys, muokkaukset, kylvöt, ruiskutukset, rehunteot ja puinnit tehdään itsenäisesti omilla koneilla. Pienimuotoista urakointia tehdään myös muualle kuivalannan levitystä, paalausta sekä talvella aurauksia. Umpilehmiltä, hiehoilta ja imettäjälehmäalue sekä poikimaosasto tyhjennetään jatkossakin vanhan navetan yhteydessä olevaan kuivalantalaan. Myöhemmin kuivalannat ajetaan itse pellolle.

Tulevaisuudessa laidunnus pysyy meidän tilalla edelleen mukana. Navetan sijoittelua on suunniteltu nimenomaan niin, että lypsävät lehmät pääsevät käymään laitumella koska haluavat. Sinne pystytään pitämään kulkuyhteys auki koko kesän ajan. Talvella myös ulkoilumahdollisuus keliin mukaisesti.

Umpilehmät ja hiehot laiduntaisivat meillä edelleen samalla tyylillä kuin ennenkin, sillä laidunnus on meille tärkeä asia.

Uudessa navetassa haluamme panostaa kestäviin ja terveisiin eläimiin, mahdollisimman alhaisin tuotantokustannuksien kanssa hyvään tuotokseen, hyvään säilörehuun sekä eläinten että yrittäjien hyvinvointiin ja jaksamiseen. Koen että näkyvyys kuluttajille on myös tärkeä osa nykymaataloutta. ja haluaisin olla mahdollistamassa sitä tulevaisuudessakin. Meillä on käynyt 4H-kerhot kesäisin useammankin vuoden ajan ja näyttäisimme mielellämme millaista on tuottaa puhdasta kotimaista parasta maitoa. Toivoisin, että uuden navetan kanssa pääsisimme näyttämään kuluttajille millainen on onnellinen lehmä.

Tilan toimintasuunnitelma

Visio. Alhaisin tuotantokustannuksin toimiva alati kehittyvä eettinen yrittäjäparin työllistävä yritys, josta pääsee myös lomalle. Yrityksen tuotto riittää hyvin elämiseen ja yhteen lomareissuun vuodessa. Eläimet ovat kestäviä ja yhä useampi yltäisi satatonnareiksi. Eläimet viihtyvät navetassa ja niiden hyvinvointia tarkkaillaan päivittäin ja poikkeamat havaitaan ja niihin puututaan heti. Panostetaan laadukkaaseen säilörehuun ja se lypsättää eläimiä hyödyntäen niiden koko potentiaalin ja puolet täysirehuistakin saadaan omilta pelloilta.

Missio. Tuottaa E-luokan maitoa mahdollisimman alhaisin tuotantokustannuksin kuitenkin eläinten hyvinvointi edellä.

Strategia. Yrityksen strategia perustuu missioon ja visioon. Tilaa kehitetään kohti visiota pikkuhiljaa osa-alue kerrallaan. Markkinoihin nähden tila toimii jatkossakin alkutuottajana. Yrityksen tulevaisuus näyttää maidonhinnan vaihtelusta huolimatta valoisalta ja intoa riittää.

Liikeidea. Pelto-Mattilan tilan päätuotantosuunta keskittyy tulevaisuudessa entistä enemmän maidontuotantoon. Maidontuotanto on maatalouden tulonlähteistä varmin ja tasaisin huolimatta maidon hinnan heittelystä. Liikeideana tuottaa E-luokkaista maitoa mahdollisimman alhaisin tuotantokustannuksin huomioiden kotieläintuotannon eettiset haasteet.

Toivottavasti tämä avasi sinulle näkökantaa meidän tilasta ja toiminnasta ja syytä miksi haluamme lähteä tähän. Jos sinulle tulee kysyttävää niin kerron mielelläni lisää terveisin Laura ja Sami Suttinen

Laura [REDACTED]

Samu [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]